

עלון דברי חיים לפרשת בחוקותי – ל"ג בעומר

זאת, לאנשים שנהגו ההיפך, ניצלו את כוחותיהם, ולכן הצליחו לייסד משהו שדורש הרבה מאד כח ואנרגיה. אחת מן הדוגמאות לכך היא החזון איש זצ"ל, שהיה ידוע כאיש חלוש במיוחד, אולם מאחר ובמשך כל חייו שמר על עצמו מפני וויכוחים מיותרים, הוא הצליח בסופו של דבר להעמיד את המצוות התלויות בארץ! הרב שטיינמן שליט"א

"והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלקים" (כ"ז, י"ב)

וברש"י: "והתהלכתי בתוכם" – אטייל עמכם בגן עדן כא' מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני, יכול לא תיראו ממני, תלמוד לומר "והייתי לכם לאלקים".

דברי רש"י אלו נראים קצת כסותרים זה את זה, שהרי מצד אחד לא יהיו מזדעזעים, ומצד שני – יהיו יראים?

בעל הדבש וחלב ביאר זאת בדרך צחות: ישנם אנשים הנראים כיראי ה' מופלגים, מתפללים וזועקים בקולי קולות, בכריעות ובהשתחויות עד אין מספר, עד שמתפוקקות החוליות למהדרין שבמהדרין. אך עלול להיות, שליבם בל עמם ובתוך הקרח הנורא הם עומדים ומתפללים...

ואמנם, עיקר חשוב הוא בעבודת ה' – "הצנע לכת!" גם כשלבו של אדם בוער כאש בריגשות קודש, לא יראה בחוץ שום דבר. וכך ניתן לדרוש מדברי רש"י: "והתהלכתי בתוכם" – אטייל עמכם בגן עדן ולא תהיו מזדעזעים ממני כלפי חוץ. יכול לא תיראו ממני, תלמוד לומר "והייתי לכם לאלקים" – בודאי יהיה הלב נשבר ברגש קודש ורוח טהרה.

על פי אותו יסוד מבאר הרבי מקוצק את הפסוק "מה יפו פעמך בנעלים בת נדיב" – גם כאשר הלב פועם (מלשון פעמון), ורגשי אהבה ויראה ממלאים אותו, בכל זאת יהיו "בנעלים" – רגשות הקודש יהיו נעולים ומסתרים, לא יוצגו לראווה כדי לזכות את בעליהם בכבוד כ"עובד ה' מופלג"...

לאור הנר

"ונסתם ואין רודף אתכם" (כ"ז, י"ז)

וצ"ב מה קללה היא זו, בכך שיהיו ניסים ולא יהיה להם רודף אחריהם?

ויש ליישב בדברי המדרש על הכתוב "ואלקים יבקש נרדף" – אתה מוצא צדיק רודף אחר צדיק, ואלקים יבקש את הנרדף, אלא אפילו צדיק רודף רשע, האלקים יבקש את הנרדף ויעמוד לימין הרשע. הקללה שנאמרה בפסוק כאן, מלמדת שהנסוגה תהיה "ואין רדף אתכם" – שאילו היה רודף אחריכם, כי אז היה הקב"ה מוכרח להצילכם, שכן "האלקים יבקש נרדף". אבל מכיון שלא יהיה לכם רודף, אין אתם נקראים נרדפים, וא"כ אינו בהכרח להציל אתכם!

הגאון מוילנא

"והלכתם עמי קרי והלכתי אף אני עמכם בקרי" (כ"ז, כ"ג-כ"ד)

איתא בתורת כהנים: הם עשו את דיני (תורתין) ארעי בעולם, אף אני אעשה אותם ארעי בעולם.

וצ"ב מה המידה כנגד מדה בחטא זה של "והלכתם עמי קרי"?

אלא, יש כאלה שדרך הגויים היא העיקר אצלם, ואילו התורה היא בבחינת ארעי ח"ו. אמנם שומרים הם את דיני התורה אך רק בדרך "מקרה". והיינו שבאמת הם אווזים במהלך ובהשקפת החיים כהגויים, ורק במקום שאין בשמירת התורה כל סתירה וניגוד לדרכם הנילוזה, הרי הם

"ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי" (כ"ז, ד')

מפני מה מסתפקת התורה בברכה "ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פרי...ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם" ולא מוסיפה ומברכת ברכה של שפע ועשירות כמו בברכות שבפרשת כי תבוא "ברוך אתה בעיר וברוך אתה בשדה...יצו ה' אתך את הברכה באסמך ובכל משלח ידך" שתתן הארץ פי עשרה יותר מכפי צרככם?

ברם, שם מדברת התורה לכלל ישראל ולפיכך משה בירכם משה בברכה של עשירות, ואולם כאן מדברת התורה בתלמידי חכמים, וכמו שאמרו חז"ל "אם בחקתי תלכו" – שתהיו עמלים בתורה, והלא לתלמיד חכם אין זו ברכה שיהא לו יותר מכפי צרכו, שהרי זה מבטלו מתלמוד תורה, ומהי הברכה החולמת והראויה לו – שיהא לו די מחסורו וכל צרכו, לא פחות ולא יותר!

רב חיים קנייבסקי שליט"א

"וזהשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשובע"

(כ"ז, ה')

העיר האלשי"ך הקדוש: הכתוב מדבר הן על תבואה ["דייש"ן], והן על יין ["בציר"ן], אך לאחר מכאן מתייחס הוא אך ורק לתבואה: "ואכלתם לחמכם לשובע". ומדוע כאן לא התייחס ליין?

אלא, לימד הכתוב שאת הלחם יש לאכול עד ששבעים ממנו, אבל יין – אין לשתות עד שמשתכרים ממנו...

האלשי"ך

"וזהשיג לכם דיש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשובע"

(כ"ז, ה')

וצ"ב מה הקשר בין הדיש והבציר המרובים – לבין המזון המתברך בתוך המעיים?

איתא בגמרא שלעיוור קשה להגיע לתחושת השובע, משום שחלק ניכר מתחושת השובע נובע מראיית המזון.

אף אנו, כולנו "עיוורים"! אין ספק, כל מה שהקב"ה עושה הרי זה לטובה, אלא שאנו איננו יכולים לראות שזה טוב...

לכן מבקשים מהקב"ה "שבענו מטובך" – תראה לנו, בבקשה, שזה טוב, ואז נהיה "שבעים".

כך גם בפסוק שלפנינו: מאחר ונראה את השפע של הדיש ושל הבציר נהיה שבעים, ויתקיים "ואכלתם לחמכם לשבע" – אוכל קמעא והוא מתברך במעיו.

דברי שאול

"ותם לריק כחכם" (כ"ז, כ')

אחת מן הקללות שאותה מונה הקב"ה בפרשה זו היא שהכח יתכלה לריק, והוסיף על כך הרב שטיינמן שליט"א, שלעיתים סבור האדם שכוחותיו לא יתכלו לעולם, והוא שוכח שהם ניתנו לו קצובים ומדודים משמים.

משום כך הוא משקיע אנרגיות בענינים צדדיים ובייכוחים שאינם משמעותיים, ואז, כאשר הוא מגיע לעשייה שלשמה נועד, אין לו את הכוחות ואת הסייעתא דשמיא לעשות זאת, ונמצא שהוא מפסיד את עולמו ואת תכליתו.

והביא הרב כמה מספר דוגמאות לאנשים שארע להם כך, שבשל דברים צדדיים, הם איבדו דברים גדולים מאד שהיו יכולים לזכות בהם. ולעומת

מקיימים אותה, אולם במקום ששמירת התורה מעכבת בעדם, אזי יעזבו את התורה וילכו כנטיית לבם בדרך הגויים.

על זה בא מאמר ה' בתוכחה: "והלכתם עמי קרי" – אן שמירת התורה אצלכם תהיה בדרך מקרה, בבחינת ארעי, אזי "והלכתם עמי קרי" – אן שמירת התורה בקרי" – אמסור אתכם ביד הגויים, שאף הם מקרבים את ישראל לצורך הנאתם, כל זמן שסבורים הם שיש להם איזו תועלת מישראל, הם מחזיקים אותם, אולם ברגע ששוב אין הם זקוקים להם, הם רודפים אותם ללא שום סיבה.

זו המידה כנגד מידה שפירש התורת כהנים: אם תקיימו את תורת בדרך "ארעי", רק לפי התועלת והנוחיות, אף אתם תחיו בין הגויים בדרך "ארעי", רק לנוחיותם ולתועלתם, ובזמן שיפיקו תועלת ברדיפתכם, כן יעשו.

רבי שמשון רפאל הירש

"העשירי יהיה קדש" (כ"ז, ל"ב)

הדין הוא שצריך להקדיש בפה, אף שהעשירי קדוש ממילא.

ללמדנו, שגם דבר שהוא קדוש בעצמותו, מכל מקום אם לא יחזיקו ויתמידו בקדושה, עלולה הקדושה להתבטל. כן הדבר אצל האדם. אף שהאדם נברא בצלם, ואף אם נתקדש בתורה ובמצוות, מכל מקום אם לא ישגיח על עצמו בתמידות לשמור את קדושתו ולהחזיק בה, עלולה הקדושה להסתלק ממנו, עד שיתדרדר לשאול תחתית, וכמו ששינו במסכת פסחים דף מ"ט: שנה ופירש קשה מכולן.

רבי משה פיינשטיין

"לא יבקר בין טוב לרע ולא ימירנו ואם המר ימירנו והיה הוא ותמורתו יהיה קדש" (כ"ז, ל"ג)

הנה ג' כיתות עומדות ליום הדין: בינוניים, רשעים גמורים וצדיקים גמורים. ויש לפרש בדרך צחות: לבינוניים מורה התורה "לא יבקר בין טוב לרע" – אל תהיה לי "בינוני", המקפץ בין טוב לרע וכל שכך "לא ימירנו" – שלא ימיר את היצר הטוב ביצר הרע. "ואם המר" – אם חטא והפך לרשע, מה יעשה? מורה לו התורה: "ימירנו" – חזור מיד ליצר הטוב, עשה תשובה אמיתית! ואז, לאחר שישוב באמת ובתמים – "וזהה הוא ותמורתו יהיה קדש".

וב' רמזים נמצאים בכפל המילים: "וזהה הוא ותמורתו..." דהיינו לא זו בלבד שאותו בעל תשובה נחשב צדיק גמור, אלא שעבירות נעשות לו כזכויות.

ועוד: מעתה – אומרת לו התורה – תעבוד את ה' עם ב' היצרים: היצר הרע ישועבד לעבודת ה' יחד עם היצר הטוב.

הבן איש חי

ל"ג בעומר

"בר יוחאי...נעשה אדם נאמר בעבורך"

ביאור המילים הקדושים האלו "נעשה אדם נאמר בעבורך", יבוארו על פי מאמר חז"ל בעירובין י"ג: ב' שנים ומחצה נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא, והללו אומרים נוח לו לאדם שנברא יותר משלא נברא, נמנו וגמרו, נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא.

ופירש המהרש"א את הלשון "נמנו וגמרו" – שמנו וספרו את תרי"ג המצוות, ומצאו שהמצוות "עשה" הם רמ"ח, ומצוות "לא תעשה" הם שס"ה, ואם כן הרי ה"לא תעשה" מרובים על ה"עשה", וקרוב האדם לעבור על מצוות התורה יותר מאשר לקיימם, ולכן נמנו וגמרו שנוח לו לאדם שלא נברא, כדי שלא יעבור על מצוות התורה.

אולם, לפי דברי רבי שמעון בן יוחאי שאמר: יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, יוצא אם כן, שנוח לו לאדם שנברא, כי אפילו אם ח"ו ישל ויעבור על מצוות התורה, רבי שמעון בן יוחאי יכול לפטור אותו מן הדין.

ולפי זה יש לפרש את דברי הפיוט כך: "נעשה אדם" – הקב"ה אומר בראתי את האדם על אף שלכאורה נוח לו לאדם שלא נברא, דהרי קרוב האדם לעבור על התורה יותר מאשר לקיימה כנ"ל, אבל עם כל זאת ברא הקב"ה את האדם ואמר "נעשה אדם" משום "נאמר בעבורך" – בעבורך רבי שמעון בר יוחאי שאמר "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין"!!!

סיפור השבוע

"ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצוות" (כ"ז, י"ד)
מדוע מדגישה התורה "ולא תעשו את כל המצוות"?

מתרצים על פי סיפור שבא' הימים הוכיח רב א' את אנשי קהילתו ואמר להם, כי מאז שהוא משמש אצלם כרב, לא שמעו בקולו, אפילו פעם א', ואין לו כל השפעה עליהם...

שמה סבורים אתם, שהנכם חכמים ממני... המשיך והקשה, מדוע א"כ לא שמעתם לשום דבר, וכי יתכן כי מאז שהגעתי הנה ועד עצם היום הזה לא אמרתי דבר א' נכון, ואף עצה טובה לא יצאה מפיו!

זהו שקובלת התורה ואומרת: "ואם לא תשמעו...ולא תעשו את כל המצוות", אילו קיימתם חלק מן המצוות, ניתן היה לומר ששאר המצוות אינן נראות לכם, ואתם סבורים שאין בהם די חכמה ותבונה, ולכן אינכם מקיימים אותן.

אבל מאחר ואתם אינכם מקיימים "את כל המצוות האלה", וכביכול, דוחים אתם את כל התורה כולה, אתם מסגירים שאין זה אלא רוע לב, ואתם רק אנשי "להכעיס" העושים ההיפך מכל מה שאומרים להם...

לאור הנה

תקציר ההפטרה ירמיה ט"ז-י"ז

מפסירין ה' עוזי" שיש בה מעין התוכחות שהזכרו בזו הפרשה ונתקיימו כולם בימי ירמיה. ירמיה מודיע הפורעניות העתידות לבא על ישראל סמוך לגאולה לייסר עוברי רצון ה'. ובגאולה העתידה גם הגויים יחזרו אל ה', ויתחרטו על שעבדו אלוהים אשר המה לא אלוהים.

הנביא מוכיח: כמו שאב מתגעגע על בנו, כן ישראל זוכרים תמיד מזבחותיהם ואשירותיהם. ובעבור הבמות, ה' יתן את ירושלים לשדה מישור, ואת ממונס לבז. ישראל יעזבו את האדמה מלעובדה, ויעבדו אויביהם. ומבאר הנביא גודל מעלת הבטחון שמי שבוטח באדם הרי הוא כעץ יחידי היושב במדבר, ואינו רואה את הטובה דהיינו הגשמים שלא עליו יהיו גשמים. "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו" שהבוטח בה' הוא כעץ השתול על המים ולא יצמא מעולם, כי המים מלחלחים אותו תמיד. ולפי שאדם יכול לחשוב מי יידע אם אני בוטח או לא, לכן ה' אומר "אני ה' חוקר לב ולתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו" ואל תתמה על הרשע שיש לו עושר, כי לא יתקיים בידו, ובחצי ימיו יעזבו. הנביא מסיים שה' תקוותן של ישראל ועוזיבי ה' יבושו.

שבת שלום!

יוצא לאור להצלחת הבחור היקר עמנואל חיים בן רות נ"י.

לקבלת הגליון באימייל נא לשלוח אימייל ל

kossover@gmail.com